

Bryssel, 4. joulukuuta 2017
(OR. en)

14958/17

Toimielinten välinen asia:
2016/0397 (COD)

SOC 765
EMPL 583
CODEC 1926

SELVITYS

Lähettiläjä:	Pysyvien edustajien komitea
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	14013/17 REV 2
Kom:n asiak. nro:	15642/16 + ADD 1 – ADD 8 – COM(2016) 815 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (EY) N:o 987/2009 muuttamisesta (ETA:n ja Sveitsin kannalta merkityksellinen teksti) – Osittainen yleisnäkemys

I JOHDANTO

Komissio toimitti 13. joulukuuta 2016 ehdotuksensa sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (EY) N:o 987/2009 muuttamisesta. Ehdotuksen yleisenä tavoitteena on jatkaa EU:n sosiaaliturvan koordinointisääntöjen nykyaikaistamista tekemällä niistä selkeämpiä ja oikeudenmukaisempia ja parantamalla niiden täytäntöönpanokelpoisuutta helpottaen näin henkilöiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa.

Ehdotuksessa keskitytään erityisesti seuraaviin viiteen osa-alueeseen: i) työttömyysetuudet, ii) pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet, iii) tiettyjen sosiaalietuuksien myöntäminen työvoiman ulkopuolella oleville liikkuvuutta harjoittaville kansalaisille, iv) perhe-etuudet ja v) lähetettyihin ja muihin komennustyötä tekeviin työntekijöihin sekä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa työskenteleviin henkilöihin sovellettava lainsäädäntö.

Ehdotettu oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 48 artikla, jonka mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä.

Euroopan parlamentti ei ole vielä vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantaansa.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 5. heinäkuuta 2017.

Alueiden komitea antoi lausuntonsa 12.–13. heinäkuuta 2017 pitämässään istunnossa.

II ASIAN KÄSITTELY NEUVOSTON VALMISTELUELIMISSÄ

Sosiaalityöryhmä aloitti pitkäaikaishoidon etuuksia ja perhe-etuuksia koskevien ehdotuksen osien käsittelyn Viron puheenjohtajakaudella. Ehdotuksesta käytiin erittäin monimutkaisia teknisiä keskusteluja yhdeksässä kokouksessa¹.

Pitkäaikaishoidon etuudet

Komission ehdotuksessa pitkäaikaishoidon etuudet katsotaan erilliseksi sosiaaliturvan alaksi, kun tähän asti ne ovat kuuluneet sairausetuuksiin. Tällä pyritään ottamaan huomioon näiden etuuksien kasvava merkitys ja määrä jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmissä yhteiskunnan ikääntyessä.

---

¹ 5.–6. heinäkuuta, 6.–7. syyskuuta, 3.–4. lokakuuta, 30. lokakuuta ja 15.–16. marraskuuta 2017.

Sosiaalityöryhmässä käytyjen erittäin mutkikkaiden teknisten keskustelujen ja intensiivisen ideoinnin jälkeen puheenjohtaja on muuttanut pitkäaikaishoidon etuuksien määritelmää asetukseen 883/2004 (perusasetus) jäsenvaltioiden erilaisten järjestelmien huomioon ottamiseksi. Puheenjohtaja on ehdottanut myös uuden johdanto-osan kappaleen 24 a lisäämistä. Siinä tarkennetaan vammaan perustuvan hoidon tarpeen peruskäsitettä. Johdanto-osan kappale tuo selville myös asetuksen soveltamisalaan kuuluvien ja muiden etuuksien väliseen eroon unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.

Pitkäaikaishoidon etuuksien yhteensovittamista silmällä pitäen komissio ehdotti erillisen luvun luomista pitkäaikaishoidon etuuksille, joihin sovelletaan perusasetuksen III osaston I luvun sääntöjä (sairausetuudet sekä äitiys- ja vastaavat isyysetuudet) soveltuvin osin. Sosiaalityöryhmän näkemys oli samansuuntainen, mutta erillisen luvun sijaan pitkäaikaishoidon etuudet sisällytetään lukuun 1. Sosiaalityöryhmä käsitteli tuon luvun yksittäisiä säännöksiä ja ehdotti perusasetuksen 19, 20 ja 30 artiklan sekä vastaavasti asetuksen 987/2009 (täytäntöönpanoasetus) 25 artiklan mukauttamista pitkäaikaishoidon etuuksien huomioon ottamiseksi komission ehdottamien säännösten lisäksi. Puheenjohtaja on ehdottanut myös luontoisettuuksien määritelmän jakamista kahteen alakohtaan pitkäaikaishoidon erityisluonteen vuoksi.

Puheenjohtaja on valtuuskuntien kommenttien perusteella laatinut uutta liitettä XII varten luettelon pitkäaikaishoidon etuuksista, jotka myönnetään poiketen 33 a artiklan 2 kohdasta. Luettelon avulla jäsenvaltiot voivat sovittaa yhteen tiettyjä pitkäaikaishoidon etuuksia, jotka kuuluvat perusasetuksen III osaston muihin lukuihin edellyttäen, että tällaisen yhteensovittamisen tulos on etuudensaajille yleisesti ottaen vähintään yhtä edullinen. Työryhmässä oli laaja yhteisymmärrys siitä, että näihin tapauksiin sovellettaisiin myös perusasetuksen 34 artiklan (ettuuksien päällekkäisyyden estäminen) 1 ja 3 kohtaa.

Lasten pitkäaikaishoidon etuuksien osalta toimivaltaisen jäsenvaltion määrittämiseksi on viitattu perhe-ettuuksia koskevassa luvussa jo oleviin vastaaviin sääntöihin.

Perhe-etuudet

Komissio ehdotti, että perhe-etuudet, joilla korvataan lastenhoidosta aiheutuva tulonmenetys, katsottaisiin yksilölliseksi oikeudeksi eikä johdetuksi oikeudeksi, ja että toissijaisesti toimivaltaisella jäsenvaltiolla olisi valinnainen oikeus maksaa etuus täysimääräisenä.

Sosiaalityöryhmässä käytyjen perusteellisten teknisten keskustelujen, intensiivisen ideoinnin ja luonnostelutyön jälkeen mukautettiin perusasetuksen 68 b artiklan 1 kohtaa ja johdanto-osan 35 a kappaletta, jotka koskevat tuloja korvaavien etuuksien käsitettä. Tarkoituksena on kattaa myös yksilölliset lastenhoitoetuudet, jotka on myönnetty sellaiselle työssä käymättömälle vanhemmalle, joka hoitaa lasta eikä siis pysty ottamaan vastaan työtä.

Puheenjohtaja vastasi valtuuskuntien pyyntöön asian C-347/12 Wiering huomioon ottamisesta ehdottamalla, että erotusetuuden laskentasääntöjä sovellettaisiin vain samanlaisiin etuuksiin. Koska jäsenvaltioiden monet perhe-etuudet ovat erityisetuuksia, sosiaalityöryhmässä sovittiin myös siitä, että perhe-etuudet erotetaan kahdeksi ryhmäksi.

Sosiaalityöryhmä laati uudessa liitteessä XIII olevaan 1 osaan luettelon 68 b artiklan 1 kohdan mukaisista yksilöllisistä perhe-etuuksista sekä liitteessä XIII olevaan 2 osaan luettelon maista, jotka poikkeavat 68 artiklan 2 kohdan mukaisesta päällekkäisyyden estämistä koskevasta säännöksestä ja jotka haluavat maksaa etuuden täysimääräisenä.

Pysyvien edustajien komitea tarkasteli sosiaalityöryhmän käsittelyn pohjalta laadittua kompromissitekstiä 24. marraskuuta 2017 ja sopi sen toimittamisesta TSTK-neuvostolle, jotta neuvosto voisi muodostaa osittaisen yleisnäkemyksen.

Hyväksytty teksti on tämän selvityksen liitteessä I (pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet) ja II (perhe-etuudet).

Kohdat on numeroitu komission ehdotuksen (asiak. 15642/16) mukaan.

Jäljellä olevat varaukset

SK pitää voimassa yleisen tarkasteluvarauman ja kielivarauman.

DK, NL, PL ja UK pitävät voimassa parlamentaariset tarkasteluvarauksensa.

Komissio on vahvistanut pitävänsä edelleen kiinni alkuperäisestä ehdotuksestaan ja pitänyt voimassa tarkasteluvarauman mahdollisiin muutoksiin.

III LOPUKSI

Neuvostoa pyydetään muodostamaan tämän selvityksen liitteissä olevasta kompromissitekstistä osittainen yleisnäkemykset istunnossaan (TSTK) 7. joulukuuta 2017.

Ehdotuksen säännösten aihe: PitkäaikaishoitoAsetus (EY) N:o 883/2004*Johdanto-osan 24 kappale*

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti vakuutettujen ja heidän perheenjäsentensä pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien yhteensovittamisessa olisi periaatteessa edelleen noudatettava sairausetuuksiin sovellettavia sääntöjä. Näiden sääntöjen noudattamisessa olisi kuitenkin otettava huomioon pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien erityisluonne. On myös tarpeen antaa erityisiä säännöksiä, jotka koskevat pitkäaikaishoitoon liittyvien luontois- ja rahaetuuksien päällekkäisyyttä.

Johdanto-osan 24 a kappale

Pitkäaikaishoitoon liittyvillä etuuksilla tarkoitetaan ainoastaan etuuksia, joiden ensisijaisena tarkoituksena on vastata sellaisen henkilön hoidontarpeeseen, joka esimerkiksi vanhuudesta, vammasta tai sairaudesta johtuvan vajavuuden vuoksi tarvitsee pitkäkestoisesti merkittävää apua muilta henkilöiltä olennaisten jokapäiväiseen elämään kuuluvien toimien hoitamiseen. Lisäksi pitkäaikaishoitoon liittyvillä etuuksilla tarkoitetaan ainoastaan etuuksia, jotka voidaan katsoa asetuksessa tarkoitetuiksi sosiaaliturvaetuuksiksi. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan esimerkiksi asiassa C-433/13, komissio v. Slovakian tasavalta, sosiaaliturvaetuudet ovat etuuksia, jotka myönnetään etuudensaajalle ilman henkilökohtaisten tarpeiden tapauskohtaista tarveharkintaa tietyn laissa määritellyn tilanteen perusteella, ja pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet olisi tulkittava tämän mukaisesti. Erityisesti lääkinnällinen ja sosiaalihuolto eivät kuulu pitkäaikaishoitoon liittyviin etuuksiin. Etuudet, jotka on myönnetty harkinnanvaraisesti hakijan henkilökohtaisten tarpeiden tapauskohtaisen arvioinnin perusteella, eivät ole tämän asetuksen mukaisia pitkäaikaishoitoon liittyviä etuuksia.

Määritelmät

c) 'vakuutetulla' III osaston 1 ja 3 luvuissa tarkoitettujen sosiaaliturvan alojen osalta henkilöä, joka täyttää II osaston nojalla toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännössä asetetut edellytykset oikeuden saamiseksi etuuksiin, ottaen huomioon tämän asetuksen säännökset;

i) 1) ii) III osaston 1 luvun mukaisten luontoisetuuksien osalta henkilöä, joka määritellään tai tunnustetaan perheenjäseneksi tai katsotaan talouteen kuuluvaksi jäseneksi sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa asianomainen asuu;

v a) 'luontoisetuuksilla' tarkoitetaan

- i) sovellettaessa III osaston 1 lukua sairausetuuksiin sekä äitiys- ja vastaaviin isyysetuuksiin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnettäviä luontoisetuuksia, joita on tarkoitus toimittaa tai saattaa saataville tai joilla on tarkoitus maksaa suoraan tai korvata sairaanhoitopalvelujen ja hoitotuotteiden ja lisäpalvelujen kustannukset;
- ii) sovellettaessa III osaston 1 lukua pitkäaikaishoitoon liittyviin etuuksiin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnettäviä luontoisetuuksia, joita on tarkoitus toimittaa tai saattaa saataville tai joilla on tarkoitus maksaa suoraan tai korvata vb alakohdan määritelmässä tarkoitettujen pitkäaikaishoidon kustannukset.

vb) 'pitkäaikaishoitoon liittyvällä etuudella' luontois- tai rahaetuutta, joka on tarkoitettu vastaamaan sellaisen henkilön hoidontarpeeseen, joka jonkin vajavuuden vuoksi tarvitsee pitkäkestoisesti merkittävää apua toiselta henkilöltä tai toisilta henkilöiltä olennaisten **jokapäiväiseen elämään** kuuluvien toimien hoitamiseen itsemääräämisoikeuden tukemiseksi; tähän sisältyvät etuudet, jotka myönnetään samaan tarkoitukseen tällaista apua antavalle henkilölle.

3 artikla

Asiallinen soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen seuraavia sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön:
  - a) sairausetuudet ja pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet;
  - b a) [...]

11 artikla

Yleiset säännöt

2. Tämän osaston säännöksiä sovellettaessa palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen nojalla tai niiden seurauksena rahaetuutta saavien henkilöiden katsotaan harjoittavan tätä työtä tai ammattia. Tätä ei kuitenkaan sovelleta työkyvyttömyys-, vanhuus- tai perhe-eläkkeisiin, työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi myönnettyihin eläkkeisiin eikä hoidon tarpeessa olevalle henkilölle myönnettyihin pitkäaikaishoitoon liittyviin rahaetuuksiin.

Sairausetuudet, pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet sekä äitiys- ja vastaavat isyysetuudet

19 artikla

Oleskelu toimivaltaisen jäsenvaltion ulkopuolella

1. Jollei 2 kohdassa toisin säädetä, vakuutetulla tai hänen perheenjäsenillään, jotka oleskelevat muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, on oikeus niihin luontoisetuuksiin, jotka tulevat välttämättömiksi heidän oleskelunsa aikana joko lääketieteellisistä syistä tai pitkäaikaishoidon tarpeen vuoksi ottaen huomioon etuuksien luonne ja oleskelun arvioitu kesto. Nämä etuudet antaa toimivaltaisen laitoksen puolesta oleskelupaikan laitos soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin asianomaiset henkilöt olisivat vakuutettuja kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

Luontoisetuuksiin, kroonisiin tai aiemmin todettuihin sairauksiin, lapsen syntymään tai pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet mukaan luettuina, ei sovelleta tätä artiklaa, kun toisessa jäsenvaltiossa oleskelun tarkoituksena on näiden etuuksien saaminen.

2. Hallintotoimikunta laatii luettelon luontoisetuuksista, joiden antaminen toisessa jäsenvaltiossa oleskelun aikana edellyttää käytännön syistä, että asiasta on tehty ennakolta sopimus asianomaisen henkilön ja etuuden antavan laitoksen välillä.

20 artikla

Matkustaminen tarkoituksena saada luontoisetuuksia – Lupa saada asianmukaista hoitoa asuinjäsenvaltion ulkopuolella

1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, on vakuutetun, joka matkustaa toiseen jäsenvaltioon tarkoituksenaan saada siellä oleskelunsa aikana tämän asetuksen 1 artiklan va alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja luontoisetuuksia, haettava siihen lupa toimivaltaiselta laitokselta.

30 artikla

Eläkkeensaajien maksut

1. Se jäsenvaltion laitos, jonka on soveltamansa lainsäädännön mukaan pidätettävä maksuja sairausetuuksien, pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien sekä äitiys- ja vastaavien isyysetuuksien kattamiseksi, voi vaatia ja periä nämä soveltamansa lainsäädännön mukaisesti laskemansa maksut vain, mikäli 23–26 artiklan nojalla suoritettavien etuuksien kustannuksista vastaa mainitun jäsenvaltion laitos.
2. Kun 25 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa sairausetuuksien, pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien sekä äitiys- ja vastaavien isyysetuuksien saaminen edellyttää eläkkeensaajan asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella sosiaalivakuutusmaksujen tai vastaavien maksujen maksamista, kyseisiä maksuja ei voida periä asumisen perusteella.

32 artikla

Luontoisetuuksia koskevien oikeuksien ensisijaisuus – erityissääntö perheenjäsenten oikeudesta etuuksiin asuinjäsenvaltiossa

3. Jos perheenjäsenellä on johdettu oikeus etuuksiin useamman kuin yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, sovelletaan seuraavia ensisijaisuussääntöjä:
  - a) jos oikeudet on saavutettu eri perustein, ensisijaisuusjärjestys on seuraava:
    - i) vakuutetun henkilön palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella saavutetut oikeudet;
    - ii) vakuutetun henkilön eläkkeen perusteella saavutetut oikeudet;
    - iii) vakuutetun henkilön asuinpaikan perusteella saavutetut oikeudet;

- b) jos johdetut oikeudet on saavutettu samoin perustein, ensisijaisuusjärjestys määritetään käyttämällä perheenjäsenen asuinpaikkaa toissijaisena perusteena;
- c) jos ensisijaisuusjärjestystä ei ole mahdollista määrittää edellä esitettyjen perusteiden perusteella, viimeisenä perusteena sovelletaan vakuutetun henkilön pisintä vakuutuskautta kansallisessa eläkejärjestelmässä.

33 a artikla

Pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet

1. Hallintotoimikunta laatii yksityiskohtaisen luettelon pitkäaikaishoitoon liittyvistä etuuksista, jotka täyttävät tämän asetuksen 1 artiklan vb alakohtaan sisältyvät perusteet, ja täsmentää, mitkä ovat luontoisetuuksia ja mitkä rahaetuuksia ja myönnetäänkö etuus hoidon tarpeessa olevalle henkilölle vai tällaista hoitoa antavalle henkilölle.
  2. Jos tämän luvun soveltamisalaan kuuluvalla pitkäaikaishoitoon liittyvällä etuudella on myös sellaisen etuuden piirteitä, jonka yhteensovittaminen tapahtuu jonkin muun III osaston luvun mukaisesti, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti suorittaa tällaisen etuuden yhteensovittamisen jälkimmäisen luvun sääntöjen mukaisesti, jos tällaisen yhteensovittamisen tulos on yleisesti edunsaajalle vähintään yhtä edullinen kuin jos etuus yhteensovitettaisiin pitkäaikaishoitoon liittyvänä etuutena tämän luvun mukaisesti ja jos se mainitaan liitteessä XII, jossa täsmennetään, mitä III osaston lukua sovelletaan.
- 2 a. Tämän asetuksen 34 artiklan 1 ja 3 kohtaa sovelletaan myös liitteessä XII lueteltuihin etuuksiin.

Pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien päällekkäisyys

1. Jos henkilöllä, joka saa sellaisia pitkäaikaishoitoon liittyviä rahaetuuksia, jotka suoritetaan 21 tai 29 artiklan nojalla, on samalla tämän luvun perusteella samaa tarkoitusta varten oikeus hakea luontoisetuuksia myös jossakin toisessa jäsenvaltiossa olevan asuin- tai oleskelupaikkansa laitokselta ja jos ensin mainitunkin jäsenvaltion laitoksen on 35 artiklan nojalla korvattava näiden etuuksien kustannukset, on sovellettava 10 artiklassa päällekkäisten etuuksien estämisestä annettua yleistä säännöstä, soveltaen ainoastaan seuraavaa rajoitusta: jos kyseinen henkilö vaatii ja saa luontoisetuutta, rahaetuuden määrää pienennetään sitä luontoisetuutta vastaavalla määrällä, jota haetaan tai voitaisiin hakea siltä ensimmäisen jäsenvaltion laitokselta, joka on velvollinen korvaamaan kustannukset.
2. [...]
3. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio taikka niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista toimenpiteistä tai lisätoimenpiteistä, joiden on oltava vähintään yhtä edullisia kyseisen henkilön kannalta kuin 1 kohdassa esitetyt periaatteet.
- 3 a. Jos samana aikana ja samoja lapsia varten myönnetään pitkäaikaishoitoon liittyviä rahaetuuksia usean jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, sovelletaan 68 artiklan 1 kohdassa säädettyjä, päällekkäisyystilanteita koskevia ensisijaisuussääntöjä.

Liite XII (uusi)

PITKÄAIKAISHOITON LIITTYVÄT ETUUKSET, JOTKA TARJOTAAN 33 A ARTIKLAN 2 KOHDASTA POIKETEN

(33 a artiklan 2 kohta)

ITÄVALTA

Työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi myönnettävä pitkäaikaishoitoon liittyvä rahaetus (pitkäaikaishoitoon liittyvistä liittovaltion etuuksista annettu laki BGBI. I N:o 110/1993 sellaisena kuin se on muutettuna) – yhteensovittaminen tapahtuu III osaston 2 luvun (Työtapaturma- tai ammattitautietuudet) mukaisesti.

RANSKA

- a) Jatkuva hoidosta maksettava tuki (sosiaaliturvalain L.355-1 pykälä) – yhteensovittaminen tapahtuu III osaston 4 luvun (Työkyvyttömyysetuudet) mukaisesti tai III osaston 5 luvun (Vanhuusetuus) mukaisesti riippuen etuudesta, jonka lisäksi hoitolisä maksetaan.
- b) Jatkuva hoidosta maksettava lisäetus (sosiaaliturvalain L.434-2 pykälä) – yhteensovittaminen tapahtuu III osaston 2 luvun (Työtapaturma- tai ammattitautietuudet) mukaisesti.

SAKSA

Työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi myönnettävät pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet (Saksan sosiaalilain VII osan 44 kohta) – yhteensovittaminen tapahtuu III osaston 2 luvun (Työtapaturma- tai ammattitautietuudet) mukaisesti.

PUOLA

Hoitolisä (laki sosiaalivakuutusrahastosta maksettavista vanhuus- ja työkyvyttömyysetuuksista, 17.12.1998) – yhteensovittaminen tapahtuu III osaston 4 luvun (Työkyvyttömyysetuudet) mukaisesti tai III osaston 5 luvun (Vanhuusetuus) mukaisesti riippuen etuudesta, jonka lisäksi hoitolisä maksetaan.

III osasto, 1 luku

Sairausetuudet, pitkäaikaishoitoon liittyvät etuudet sekä äitiys- ja vastaavat isyysetuudet

23 artikla

Sovellettava järjestelmä, jos asuin- tai oleskelujäsenvaltiossa on useampi kuin yksi järjestelmä

Jos asuin- tai oleskelujäsenvaltion lainsäädäntöön sisältyy useampi kuin yksi sairaus-, pitkäaikaishoito-, äitiys- ja isyysvakuutusjärjestelmä useiden vakuutettujen ryhmien osalta, perusasetuksen 17 artiklan, 19 artiklan 1 kohdan sekä 20, 22, 24 ja 26 artiklan nojalla sovellettavat säännökset ovat ne, jotka koskevat palkkatyöntekijöiden yleisjärjestelmää.

24 artikla

Asuminen muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa

3. Tätä artiklaa sovelletaan perusasetuksen 22, 24, 25 ja 26 artiklassa tarkoitettuihin henkilöihin tarvittavin muutoksin.

25 artikla

Oleskelu muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa

A) Menettely ja oikeuden soveltamisala

1. Sovellettaessa perusasetuksen 19 artiklaa vakuutetun on esitettävä oleskelujäsenvaltion terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitopalvelun tarjoajalle toimivaltaisen laitoksen antama asiakirja, josta käyvät ilmi hänen oikeutensa luontoisetuuksiin. Jos vakuutetulla ei ole tällaista asiakirjaa, oleskelupaikan laitoksen on otettava pyynnöstä tai tarvittaessa muuten yhteyttä toimivaltaiseen laitokseen saadakseen sellaisen.

2. *[ei muutoksia]*
3. Perusasetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla luontoisetuuksilla tarkoitetaan sellaisia oleskelujäsenvaltiossa sen lainsäädännön mukaisesti annettavia luontoisetuuksia, jotka tulevat lääketieteellisistä syistä tai pitkäaikaishoidon tarpeen vuoksi välttämättömiksi sen estämiseksi, että vakuutetun täytyisi palata ennen suunnitellun oleskeluajan päättymistä toimivaltaiseen jäsenvaltioon saadakseen tarvitsemaansa hoitoa tai pitkäaikaishoitoon liittyviä etuuksia.

28 artikla

Pitkäaikaishoitoon liittyvät rahaetuudet, jos oleskelu- tai asuinjäsenvaltio on muu kuin toimivaltainen jäsenvaltio

1. Ollakseen oikeutettu pitkäaikaishoitoon liittyviin rahaetuuksiin perusasetuksen 21 artiklan 1 kohdan nojalla vakuutetun on esitettävä hakemus toimivaltaiselle laitokselle. Toimivaltaisen laitoksen on tarvittaessa ilmoitettava siitä asuinpaikan laitokselle.

31 artikla

Perusasetuksen 34 artiklan soveltaminen

1. Toimivaltaisen laitoksen on ilmoitettava asianomaiselle henkilölle perusasetuksen 34 artiklassa tarkoitetusta etuuksien päällekkäisyyden estämisestä koskevasta säännöksestä. Tällaisten sääntöjen soveltamisella on varmistettava se, että henkilöllä, joka ei asu toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, on oikeus vähintään samaan etuuden kokonaismäärään tai -arvoon kuin mihin hänellä olisi oikeus, jos hän asuisi kyseisessä jäsenvaltiossa.
2. Toimivaltaisen laitoksen on ilmoitettava myös asuin- tai oleskelupaikan laitokselle pitkäaikaishoitoon liittyvien rahaetuuksien maksamisesta, jos asuin- tai oleskelupaikan laitoksen soveltamassa lainsäädännössä säädetään pitkäaikaishoitoon liittyvistä luontoisetuuksista, jotka sisältyvät perusasetuksen 33 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun luetteloon.

Eriyiset täytäntöönpanotoimenpiteet

1. Jos henkilö tai henkilöryhmä on pyynnöstä vapautettu pakollisesta sairaus- tai pitkäaikaishoitovakuutuksesta eikä näin ollen kuulu sairaus- tai pitkäaikaishoitovakuutusjärjestelmään, johon sovelletaan perusasetusta, toisen jäsenvaltion laitos ei yksinomaan tämän vapautuksen perusteella joudu vastaamaan tällaisille henkilöille tai heidän perheenjäsenilleen perusasetuksen III osaston 1 luvun nojalla annettujen luontois- tai rahaetuuksien kustannuksista.
4. [...]

IV osasto, 1 luku

Etuuksien kustannusten korvaaminen perusasetuksen 35 artiklan ja 41 artiklan mukaisesti

87 artikla

Lääkärintarkastus ja hallinnolliset tarkastukset

4. Edellä olevia 2 ja 3 kohtaa sovelletaan myös perusasetuksen 1 artiklan vb alakohdassa tarkoitettujen pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien saajan tai hakijan hoitotarpeen toteamiseen tai tarkistamiseen.
6. Perusasetuksen 76 artiklan 2 kohdan mukaisesta maksuttoman keskinäisen hallinnollisen yhteistyön periaatteesta poiketen tarkastusten suorittamista pyytänyt velallislaitos hyvittää 1–5 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten tosiasialliset kustannukset laitokselle, jota pyydettiin suorittamaan ne. Jos kuitenkin laitos, jota pyydettiin tekemään tarkastus, käyttää tuloksia myös myöntääkseen omaan lukuunsa etuuksia asianomaiselle henkilölle soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, se ei saa hakea korvausta edellisessä virkkeessä tarkoitetuista kustannuksista.

Ehdotuksen säännösten aihe: *Perhe-etuudet***Asetus (EY) N:o 883/2004****Johdanto-osan (uusi) 35 -a kappale**

Erotusetuutta laskettaessa tässä asetuksessa olisi otettava huomioon unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-347/12 *Wiering* ja tehtävä tarvittavat täsmennykset ja yksinkertaistukset. Ottaen huomioon jäsenvaltioiden monien perhe-etuuksien erityisluonne, perhe-etuudet olisi erotettava kahdeksi ryhmäksi, koska ne ovat erilaisia päätarkoituksensa, tavoitteidensa ja myöntämisperusteensa vuoksi.

Johdanto-osan (uusi) 35 a kappale

Rahamääräiset perhe-etuudet, joilla on ensisijaisesti tarkoitus korvata tuloja, jotka ovat jääneet ansaitsematta, joko kokonaan tai osittain, tai tuloja, joita henkilö ei voi ansaita lastenhoidon vuoksi, voidaan erottaa muista perheestä aiheutuvia kustannuksia korvaavista perhe-etuuksista. Koska tällaisten etuuksien voitaisiin katsoa olevan toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön alaisen vanhemman yksilöllisiä ja henkilökohtaisia oikeuksia, ne olisi oltava mahdollista varata yksinomaan asianomaiselle vanhemmalle. Tällaiset yksilölliset etuudet olisi mainittava tämän asetuksen liitteessä XIII olevan I osan luettelossa. Toissijaisesti toimivaltainen jäsenvaltio voi päättää, että tällaisiin etuuksiin ei sovelleta ensisijaisuussääntöjä tapauksessa, jossa päällekkäisiä oikeuksia perhe-etuuksiin kertyy toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön ja perheenjäsenten asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella. Jos jäsenvaltio päättää olla soveltamatta ensisijaisuussääntöjä, sen on tehtävä niin johdonmukaisesti kaikkien etuuksiin oikeutettujen henkilöiden osalta vastaavassa tilanteessa, ja se olisi mainittava liitteessä XIII olevan II osan luettelossa.

68 artikla

Ensisijaisuussäännöt päällekkäisyystilanteessa

2. Jos oikeudet ovat päällekkäisiä, perhe-etuudet myönnetään sen lainsäädännön mukaisesti, joka on määritelty ensisijaiseksi 1 kohdan säännösten mukaisesti. Toisen lainsäädännön tai toisten lainsäädäntöjen mukainen oikeus perhe-etuuksiin keskeytetään ensiksi mainitun lainsäädännön mukaiseen määrään samanlaisten etuuksien osalta, ja kyseisen määrän ylittävä osuus maksetaan tarvittaessa erotusetuutena. Erotusetuutta ei kuitenkaan tarvitse maksaa jossakin toisessa jäsenvaltiossa asuvista lapsista, jos oikeus kyseiseen etuuteen perustuu ainoastaan asumiseen.
- 2 a. Laskettaessa erotusetuutta perhe-etuuksille tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti huomioon otetaan kaksi samanlaisten etuuksien ryhmää:
  - a) rahamääräiset perhe-etuudet, joilla on ensisijaisesti tarkoitus korvata kokonaan tai osittain tuloja, jotka ovat jääneet ansaitsematta, tai tuloja, joita henkilö ei voi ansaita lastenhoidon vuoksi; ja
  - b) kaikki muut perhe-etuudet.

68 b artikla (uusi)

Rahamääräisiä perhe-etuuksia, joilla on tarkoitus korvata tuloja lastenhoitokaudelta, koskeva erityissäännös

1. Edellä olevan 68 artiklan 2 a kohdan a alakohdassa tarkoitettut perhe-etuudet, jotka mainitaan liitteessä XIII olevan I osan luettelossa, myönnetään toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla yksinomaan henkilölle, johon mainittua lainsäädäntöä sovelletaan. Tällaisiin etuuksiin ei ole mitään johdettuja oikeuksia. Tämän asetuksen 68 a artiklaa ei sovelleta tällaisiin etuuksiin, eikä toimivaltaisen laitoksen tarvitse ottaa huomioon lapsen tai lasten toisen vanhemman, vanhemmaksi katsotun henkilön tai holhoojana toimivan laitoksen täytäntöönpanoasetuksen 60 artiklan 1 kohdan nojalla toimittamaa hakemusta.

2. Poiketen siitä, mitä 68 artiklan 2 kohdassa säädetään, tapauksissa, joissa on päällekkäisiä oikeuksia toisen lainsäädännön tai toisten lainsäädäntöjen nojalla, jäsenvaltio voi myöntää 1 kohdassa tarkoitetun perhe-etuuden täysimääräisesti edunsaajalle riippumatta määrästä, joka on myönnetty ensimmäisen lainsäädännön nojalla. Jäsenvaltio, joka päättää soveltaa tällaista poikkeusta, on lisättävä liitteessä XIII olevan II osan luetteloon, jossa on mainittava perhe-etuus, johon poikkeusta sovelletaan.

Liite XIII (uusi)

RAHAMÄÄRÄISET PERHE-ETUUKSET, JOILLA ON TARKOITUS KORVATA TULOJA LASTENHOITOKAUSILTA

(68 b artikla)

I osa Rahamääräiset perhe-etuudet, joilla on tarkoitus korvata tuloja lastenhoitokausilta²

(68 b artiklan 1 kohta)

ITÄVALTA

- (a) Kiinteämääräinen lastenhoidon tuki (laki lastenhoidon tuesta, 2001/103)
- (b) Ansiotuloa korvaava lastenhoidon tuki (laki lastenhoidon tuesta, 2001/103)
- (c) Kumppanihyvitys (laki lastenhoidon tuesta, 2001/103)

BELGIA

Oikeus vanhempainvapaaseen urakatkoksen yhteydessä (kuninkaallinen asetus, 29.10.1997, vanhempainvapaan käyttöönotosta urakatkoksen yhteydessä)

---

² Kypros, Kreikka, Malta, Irlanti, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittivat, että ne eivät katso minkään perhe-etuksiensa olevan rahamääräisiä perhe-etuuksia, joiden tarkoituksena on korvata tuloja lastenhoitokausilta (*tämä alaviite lisätään vain tiedoksi eikä sitä oteta virallisessa lehdessä julkaistavaan lopulliseen tekstiin*).

BULGARIA

- (a) Raskaus- ja syntymäetuus (sosiaaliturvalaki, julkaistu SG N:o 110, 17.12.1999, voimassa 1.1.2000 lähtien), joka alkaa, kun lapsi on 6 kuukautta vanha
- (b) 2–5-vuotiaan lapsen adoptioetuus (sosiaalivakuutuslaki, julkaistu SG N:o 110, 17.12.1999, voimassa 1.1.2000 lähtien)
- (c) Pienen lapsen hoitoetuus (sosiaalivakuutuslaki, julkaistu SG N:o 110, 17.12.1999, voimassa 1.1.2000 lähtien)

TŠEKKI

Vanhempainraha (sosiaalitulolaki N:o 117/1995 Kok., sellaisena kuin se on muutettuna)

TANSKA

- a) Tulonmenetyskorvaus (laki äitiyteen liittyvästä tulontasausjärjestelmästä yksityisellä sektorilla) alkaen 15. viikosta syntymän jälkeen
- b) Rahamääräiset äitiys- ja isyysetuudet (konsolidoitu laki oikeudesta vapaaseen ja etuuksiin lapsen syntymän yhteydessä) alkaen 15. viikosta syntymän jälkeen

VIRO

Vanhempainetuus (perhe-etuuslaki, 15.6.2016)

SUOMI

Vanhempainraha (sairausvakuutuslaki 1224/2004)

RANSKA

- a) Vapaavalintaisesta työjärjestelystä maksettava lisä (ennen 1.1.2015 syntyneistä/adoptoiduista lapsista) (laki sosiaaliturvan rahoituksesta 2004, 60-II pykälä)

- b) Jaettu lastenkasvatusetuus (PREPARE) (1.1.2015 tai sen jälkeen syntyneistä lapsista) (laki N:o 2014-873, 4.8.2014, naisten ja miesten todellisesta tasa-arvosta, 8-I-7° pykälä)

SAKSA

Vanhempainraha (laki vanhempainrahasta ja vanhempainvapaasta)

UNKARI

Lastenhoitokorvaus (vuoden 1997 laki LXXXIII pakollisen sairausvakuutusjärjestelmän palveluista)

ITALIA

Vanhempainvapaaraha (asetus N:o 151, 26.3.2001)

LATVIA

Vanhempainetuus (äitiys- ja sairausvakuutuslaki, 6.11.1995)

LIETTUA

Lastenhoitoetuus (Liettuan tasavallan sairaus- ja äitiysvakuutuslaki N:o IX-110, 21.12.2000, sellaisena kuin se on muutettuna)

LUXEMBURG

Vanhempainvapaan korvaava tulo (laki vanhempainvapaan uudistuksesta, 3.11.2016)

PUOLA

- a) Lapsen hoidosta maksettavan perhevustuksen lisä vanhempainvapaakaudella (perhe-etuuslaki, 28.11.2003)
- b) Vanhempainetuus (perhe-etuuslaki, 28.11.2003)

PORTUGALI

- a) Vanhempainraha (asetukset N:o 89/2009, 9.4.2009 ja N:o 91/2009, 9.4.2009) alkaen 7. viikosta lapsen syntymän jälkeen
- b) Jatkettu vanhempainraha (asetukset N:o 89/2009, 9.4.2009 ja N:o 91/2009, 9.4.2009)
- c) Adoptiotuki (asetukset N:o 89/2009, 9.4.2009 ja N:o 91/2009, 9.4.2009)

ROMANIA

Lastenhoidon kuukausikorvaus (poikkeusasetus N:o 111, 8.12.2010, vanhempainvapaasta ja lastenhoidon kuukausikorvauksesta, myöhempine muutoksineen ja lisäyksineen)

SLOVAKIA

Vanhempainraha (laki N:o 571/2009 vanhempainrahasta, sellaisena kuin se on muutettuna)

SLOVENIA

- (a) Vanhempainkorvaus (laki vanhemmuuden tukemisesta ja perhe-etuuksista, virallinen lehti N:o 26/14 ja 15/90, ZSDP-1)
- (b) Vanhempainraha (laki vanhemmuuden tukemisesta ja perhe-etuuksista, virallinen lehti N:o 26/14 ja 15/90, ZSDP-1)

RUOTSI

Vanhempainetuus (sosiaalivakuutuslaki)

**II osa Jäsenvaltiot, jotka myöntävät 68 b artiklassa tarkoitettuja perhe-etuuksia
täysimääräisenä**

(68 b artiklan 2 kohta)

VIRO

SUOMI

LIETTUA

LUXEMBURG

RUOTSI
